

ÅRSPLAN
MATILDA NATUR OG
TEATERBARNEHAGE
2024-2025

INNHALDSFORTEGNELSE

Kapittel 1 – Villa Matilda

Villa Matildas historie	4
Mål og visjoner	4
Pedagogisk ståsted	5
Ny barnehagelov	7

Kapittel 2 - Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom	7
Demokrati	8
Mangfold og gjensidig respekt	10
Likestilling og likeverd	11
Bærekraftig utvikling	12
Livsmestring og helse	13
Barnehager med særlige forhold	15

Kapittel 3 – Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg	17
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	18
Barnehagen skal fremme danning	19
Barnehagen skal fremme læring	20
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	22

Kapittel 4 - Barns medvirkning

Kapittel 5 - Samarbeid mellom hjem og barnehage

Kapittel 6 – Overganger

Når barnet begynner i barnehagen	24
Overganger innad i barnehagen	25
Overgang mellom barnehage og skole	25

Kapittel 7 - Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging, dokumentasjon, vurdering, årsplan	26
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn med behov for støtte	26

Kapittel 8 - Barnehagens arbeidsmåter

Progresjon	27
Barnehagens digitale praksis	28

Kapittel 9 - Barnehagens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst	28
Kropp, bevegelse, mat og helse	30
Kunst, kultur og kreativitet	32
- Drama og teater	32
- Barnas teater	33
- Rollefigurer	34
- Musikk	35
- Dans og bevegelse	35
- Billedkunst og håndverk	35

Natur, miljø og teknologi	36
- Uteområdet	38
- Fysikk	39
Antall, rom og form	39
Etikk, religion og filosofi	40
Nærmiljø og samfunn	41

Kapittel 1 – Villa Matilda

VILLA MATILDAS HISTORIE

Villa Matilda ble født i 2005, oppkalt etter Roald Dahls smarte og kreative Matilda. Med stort pågangsmot og en gjemt gledesfryd gjør hun opprør mot autoriteter som ikke har respekt eller forståelse for barn. Matilda er en jente som *tør* og *vil* gjøre noe med urettferdigheten rundt henne. Vi startet vår første barnehage på Fuhr, og har etter hvert fått tre barnehager. En i Arendal og to i Grimstad.

MÅL OG VISJONER

Villa Matilda er en natur- og teaterbarnehage. Vi har vektlegger kunstfagene drama, musikk, forming og dans. Vårt overordnede tema i år er bærekraftig utvikling, som innebærer at vi lærer barna å ta vare på naturen for kommende generasjoner. Vi har kokk som lager varmmat til barna hver dag, der menyen er satt sammen ut fra helsedirektoratets anbefalinger. Vårt mål er at barna skal bli trygge på seg selv, utvikle seg til selvstendige individer og **at alle barna skal ikke bare ha minst en venn, men også lære hvordan man blir en god venn.**

PEDAGOGISK STÅSTED

I Villa Matilda vil vi alltid strebe etter å være den beste barnehagen for *ditt* barn. Vi holder oss oppdatert på ny forskning og søker kontinuerlig ny kunnskap innen barnehagefeltet. Veiledning, kurs og kompetanseheving av personalet står sentralt. Hvert år sender vi flere ansatte til ulike kurs for å styrke kompetansen til den enkelte. Vi har årlige planleggingsuker der innholdet er i stadig endring skal for å fremme barnehagens videreutvikling. For å best beskrive Villa Matildas pedagogiske ståsted vil vi ta utgangspunkt i vår egen mal for voksenrollen!

VOKSENROLLEN

1. Jeg reflekterer over hva jeg gjør og hvorfor jeg gjør som jeg gjør i samspillet med barn og kolleger.

Det er viktig for oss å reflektere over *hva* vi gjør og *hvorfor* vi gjør som vi gjør. Om personalet hos oss møter utfordringer i barnegruppa, skal alltid første tanke være: «Hva kan *jeg* gjøre annerledes for at denne situasjonen skal bli bedre». Selvrefleksjon er en naturlig del av hverdagen for våre ansatte.

2. Jeg har respekt og forståelse for det enkelte barn, og behandler de som likeverdige.

Vårt mål er å drive en barnehage på barnas premisser, og dermed er respekt og forståelse for det enkelte barn er selvfølge! Møter personalet barn som utfordrer dem, så skal holdningen alltid være: «Barn *er* ikke vanskelige, de *har* det vanskelig». Det er opp til personalet å finne årsaken til at barnet gjør som det gjør, og aldri klandre barnet for sine handlinger og følelsesuttrykk. Med forståelse og nysgjerrighet vil vi klare å hjelpe barnet å finne årsaken til følelsen/konflikten/utageringen.

3. Jeg gir barna mulighet til utvikling og ansvarlighet ved å gi utfordringer. Dette er med på å styrke barnas selvstendighet og gir mestringsfølelse.

Vi vet at ansvarlighet er både nødvendig og viktig for barns utvikling og barns mestringsfølelse. Vi legger stor vekt på at barna *kan* og at barna skal *få lov* til å prøve! Det finnes mange ting som kan være vanskelig for barna å klare selv. Men det betyr

ikke at vi hjelper de til hjelpeløshet. Vi må bare gi de tid og rom til å klare det selv. Tenk for en følelse når barnet endelig klarer å ta på støvlene, kneppe den vanskelige knappen, smøre skiva eller bygge legobilen. Med voksne som støtter og heier på barnet, er det meste mulig!

4. Jeg er bevisst min egen oppførsel og vet at den har betydning for barns atferd.

Vi voksne er barnas forbilder, og vi jobber derfor med en bevisstgjøring av egen fremtreden. Dersom vi ønsker at barna skal vise empati, må vi starte med selv å vise empati. Dersom vi ønsker at barna skal vise omsorg for hverandre, må vi som kolleger vise omsorg for hverandre. Barna ser på oss og kopierer oss. Da er det bare å gjøre som vi ønsker barna skal gjøre!

5. Jeg møter ALLE barna med en positiv og anerkjennende holdning.

De ansatte i Villa Matilda kjennetegnes ved å være positive og anerkjennende voksne, som alltid er tilstede for barna. Det er viktig for oss at alle barna skal føle seg sett, og at alle barna skal føle seg viktig.

6. Jeg hjelper barna med å sette ord på egne og andres følelser for å lære empati.

Empati er evnen til å oppdage og anerkjenne andres følelser og tanker. Emosjonelt handler empati om å oppdage andres følelser; redsel, tristhet, sorg og andre følelsesmessige tilstander. Kognitivt vil empati handle om å kunne sette seg inn i den andres opplevelse av situasjonen. I begge tilfeller hører det gjerne med en passende respons fra observatøren, eksempelvis at man trøster den man ser ikke har det bra, eller at man hjelper den som er i nød.

I Villa Matilda hjelper vi barna til å bli bevisst på empatiske handlinger, og vi lar barna hjelpe og trøste. Noe som ofte gir en god følelse både for den som hjelper og den som får hjelp.

Vi bruker både teater, rollefigurer, litteratur og samtaler som hjelpemidler for å styrke barns bevissthet om egne (og andres) emosjonelle sider.

7. Jeg gir barna mulighet til lærerike opplevelser hver dag.

I Villa Matida har vi stort fokus på meningsfylt innhold og morsomme aktiviteter. Hos oss kan barna «bade i» spennende aktiviteter ledet av engasjerte og faglig sterke voksne. Dette gjør hverdagene hos oss spennende, morsomme, lærerike og kunnskapsfremmende.

NY BARNEHAGELOV JANUAR 2021

Nytt kapittel VIII i barnehageloven innfører strengere og tydeligere regler som skal sikre at alle barn har det trygt og godt i barnehagen. Disse bestemmelsene trådte i kraft 01.01.21. Vi jobber med barnehagelovens temaer under planleggingsdager og personalmøter. Nedenfor er hovedpunktene i den nye barnehageloven:

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn

Revidert § 3 i barnehageloven

§ 3 Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste

Internkontroll – ny § 9

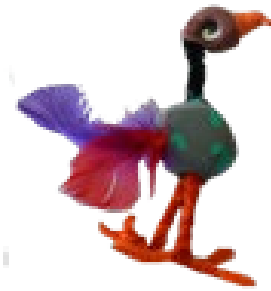
Kapittel 2 - Barnehagens verdigrunnlag

BARN OG BARNDOM

Ansattes holdninger til barna står sentralt hos oss fordi vi vet det har stor betydning for barnas opplevelse av seg selv. Barns adferd er et språk som må leses av voksne. I de siste årene har vi vært på kurs og utviklet oss blant annet innenfor området EQ «Emosjonell intelligens». En av teoriene er å se barn med nye øyne, også kalt «Det nye barnesynet». Vi er stolte av å si at dette har vi alltid jobbet etter, selv før kursingen startet, men mer kunnskap øker motivasjonen.

Vi skal være lydhøre for barns meninger, tanker og følelser. Vi forplikter oss til å respektere det enkelte barn, lytte til det og strebe etter å forstå det. I enhver situasjon med barna skal disse tingene være gjeldende, særlig i konfliktsituasjoner. Barna blir møtt med empati og får selv muligheten til å videreutvikle empati.

Sjansen er større for at man får løst en konfliktsituasjon konstruktivt om man møter den med et "åpent sinn". På denne måten vil begge parter føle at det de har å si, har betydning, at deres stemme har betydning og at følelsene deres blir tatt på alvor.

En konfliktsituasjon er ikke bare en konfliktsituasjon, men en fantastisk arena for læring, samspill og medvirkning. Hos de yngste barna bruker vi samme tilnærming, selv om ikke alle har et fullt utviklet språk enda. Når man går i en teaterbarnehage blir man tross alt ganske flink til å kommunisere, også uten språk.

DEMOKRATI

Vi vektlegger demokratiet, hvor barnehagen har et inkluderende fellesskap, hvor alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta i samtaler.

Sammen med våre erfaringer og evalueringer, blir også barnas tilbakemeldinger vektlagt når vi planlegger årsplanen for barnehagen, som for eksempel:

- Hvilke forestillinger ønsker de å se?
- Hvor liker de å gå på tur?

De yngste barna, formidler sine ønsker og behov gjennom sitt kroppsspråk. Mye blir fortalt gjennom lyder og mimikk, som blir tatt hensyn til.

Vi er en aktivitetsbasert barnehage, og har valgt en åpen løsning, fremfor en avdelingsbarnehage. Dette gir oss rom og muligheter for ulike smågrupper og aktiviteter gjennom dagen, hvor barnas medvirkning kommer til sin rett, gjennom barnas egne valg, som for eksempel:

- Vil de spise med en gang, eller vil de leke en lek ferdig først?
- Vil de ha musikk/drama/teater gruppe på morgenen eller senere på dagen?

På denne måten følger vi barnas egne rytmer og lar de avslutte leken når de er klare for det. En (leke)pause. Barna blir trent i å ta egne valg som bidrar til opplevelse av selvstendighet og en sunn selvfølelse.

Barna er aktivt med når vi produserer egne sanger. Vi har gode tradisjoner på selvkomponerte melodier og tekster, og her er det barna som er tekstforfatterne.

Tenk så stas å synge og fremføre en sang man selv har skrevet!

Skal vi fortelle dere noe kult? Nå har vi til og med egne sanger ute på Spotify! Det er vi stolte av.

Vi gjennomfører små grupper for barna fra fire år og oppover. Gruppen heter «Demokrati» og ansvarlig for dette er Barnas verneombud. Her kan barna komme med innspill om aktuelle tema og problemstillinger. Alle barna får mulighet til å ytre seg, bli hørt og delta. Det blir viktig at alle føler at de kan bidra, og at vi i fellesskap finner frem til en løsning.

I barneintervju med førskolebarna kan vi samtale om hva som skjer i hverdagen i barnehagen. Mange muligheter for å samtale om hva som skjer, når det skjer og hva kan vi endre på eller fortsette med. Svarene vi får, tar vi med oss videre til planarbeidet vårt.

Det er vel ingen tvil om at barna i Villa Matilda blir tatt med i beslutningsprosesser, når dette er et av svarene vi fikk en gang:

«Må vi bestemme alt eller???»

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

Vi har et vidt spekter av kulturer representert i våre barnehager, både blant barn og ansatte. Dette ser vi på som en stor verdi. Det gir et godt utgangspunkt til å bli kjent med ulike kulturer og lære å forholde seg til ulike mennesker. Og kanskje oppdage at vi tross forskjeller egentlig er ganske så like. Det oppstår spontane samtaler rundt tema, der barna undrer seg fritt sammen. I en av samtalene kommer det et utsagn fra et av barna: «Vi er forskjellige. Alle barna i barnehagen er forskjellige, men noen har samme navn. Og vi leker sammen. Det er lurt at alle ser forskjellige ut for da kan vi se forskjell på hverandre!» I disse samtalene er det godt at vi kan være undrende sammen, samt vise at vi har respekt for hverandre og våre ulikheter. Det å være ulik og unik er en styrke nemlig!

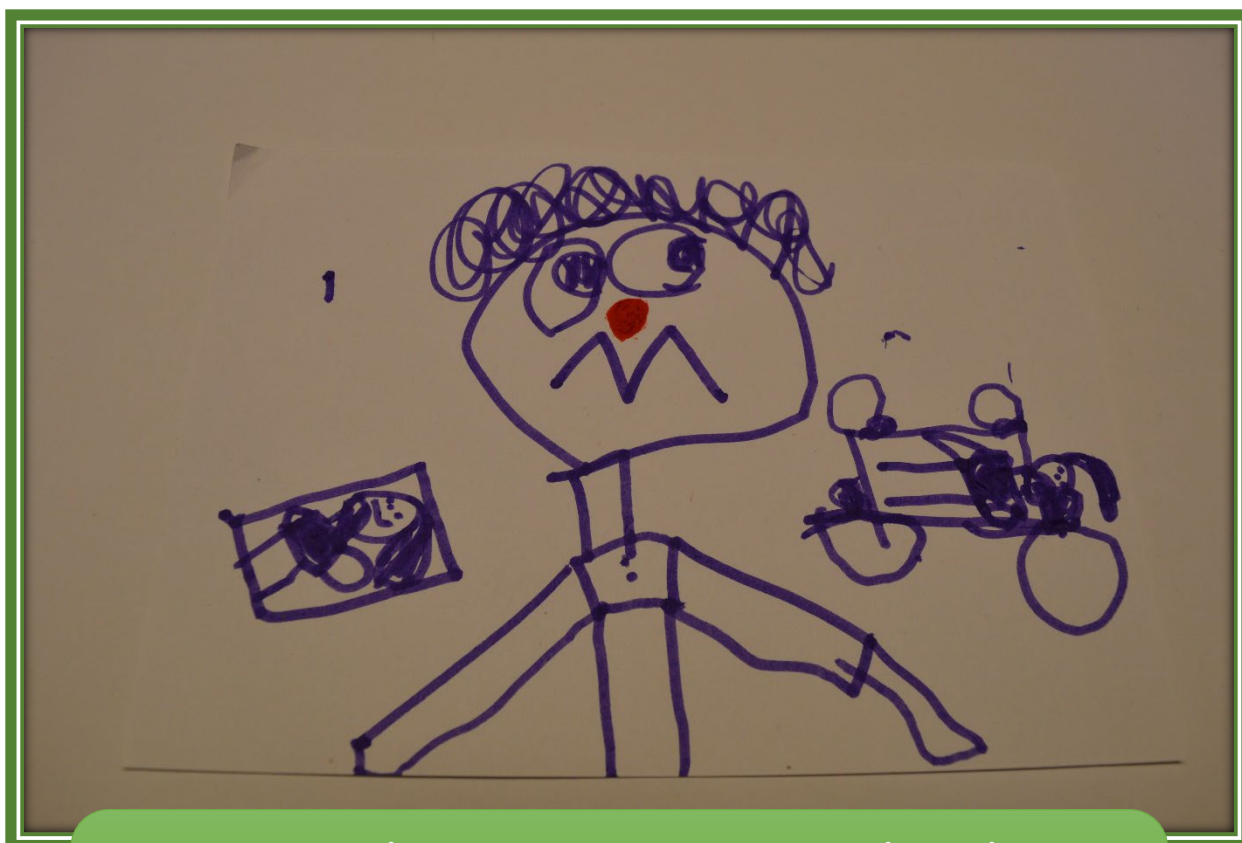

LIKESTILLING OG LIKEVERD

I Villa Matilda har alle like stor verdi uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Den 6. februar markerer vi Samenes Nasjonaldag. Da får barna ny kunnskap og informasjon gjennom lek, musikk, måltid og andre aktiviteter.

Hvert år arrangerer vi basar i barnehagene i forbindelse med FN dagen. I 2016 bestemte foreldrene at inntektene fra basaren skulle gå til sykehusklovnene. Dette har blitt vedtatt i SAMU hvert år. Barna er deltagende og lager kunst som selges på basaren, og prisen på kunsten bestemmer man selv. Foreldre bidrar med klær, utstyr, leker som ikke trengs lenger og dette går til lotteriet. Barna får enda et innblikk i hvordan vi tar vare på miljøet med gjenbruk. Dette er en gøy dag hvor hele familien kan komme til barnehagen. Vi lærer om hva sykehusklovnene gjør, og vil gjerne bidra til at barn får det litt bedre når de er på sykehuset.

Sykehusklovnene gjør sånn at barna i sykehuset synes det er gøy å være på sykehuset. De gjør sånn at barna kan le litt masse, og da blir det morsomt for barna. Før sykehusklovnene kommer er det kjedelig. Barna er der fordi de er syke og må være der mange dager.

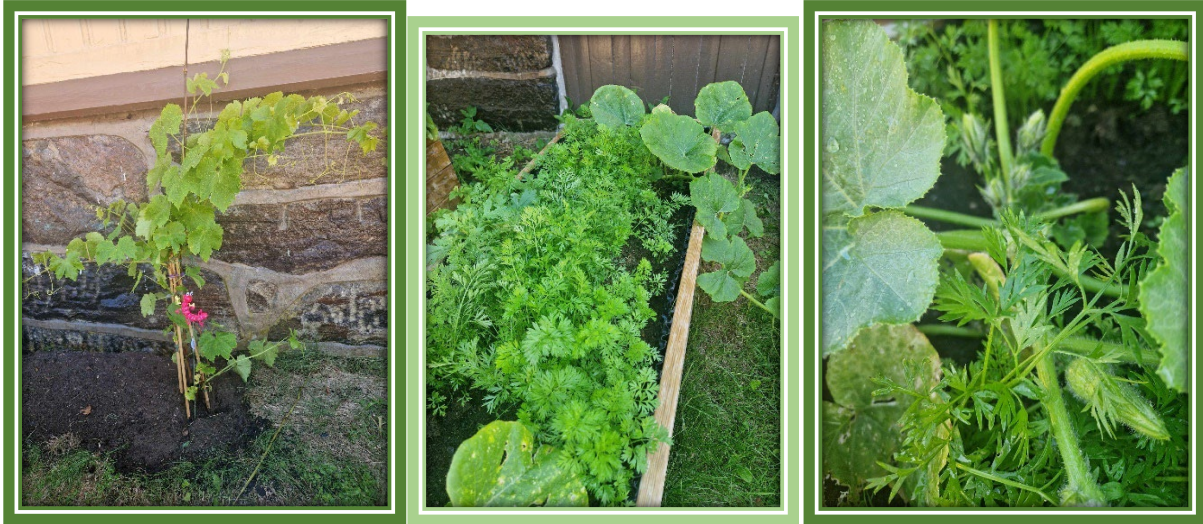
BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Bærekraftig utvikling er vårt overordnede tema. Dette gjør vi med å ha fokus på oss selv, naturen og de rundt oss. Barna får oppleve mange rollefigurer knyttet opp til temaene våre. Blant disse er to artige søppeltroll ved navn «Gjendine Vinning» og «Emma Ballasje». De har fokus på hvor viktig det er å passe på miljøet vårt. Formidlingen blir underholdende; gøy og humoristisk læring om kildesortering.

I alle tre barnehagene har vi flotte turområder, og vi skal love dere at disse benytter vi oss av. Fokuset blir fine naturopplevelser for barna, samtidig som det styrker barnas kunnskap om naturen.

Ikke bare har vi det flott rundt oss, men har dere sett uteområdene i barnehagene? Det bugner av fantastiske frukttrær, bærbusker, plantekasser fulle av deilige grønnsaker og urter. Vi har et prosjekt gående som heter «Fra jord til bord». Her er barna med på hele prosessen, bokstavelig talt fra jord til bord. Dette er med på å

skape bevissthet og nysgjerrighet på råvarer, og hva som befinner seg rundt oss. Kanskje du har lyst til å smake en ny grønnsak når du selv har plantet frøet, vannet jorden, stelt med planten, plukket og tilberedt den? Vi ser at det fungerer!

LIVSMESTRING OG HELSE

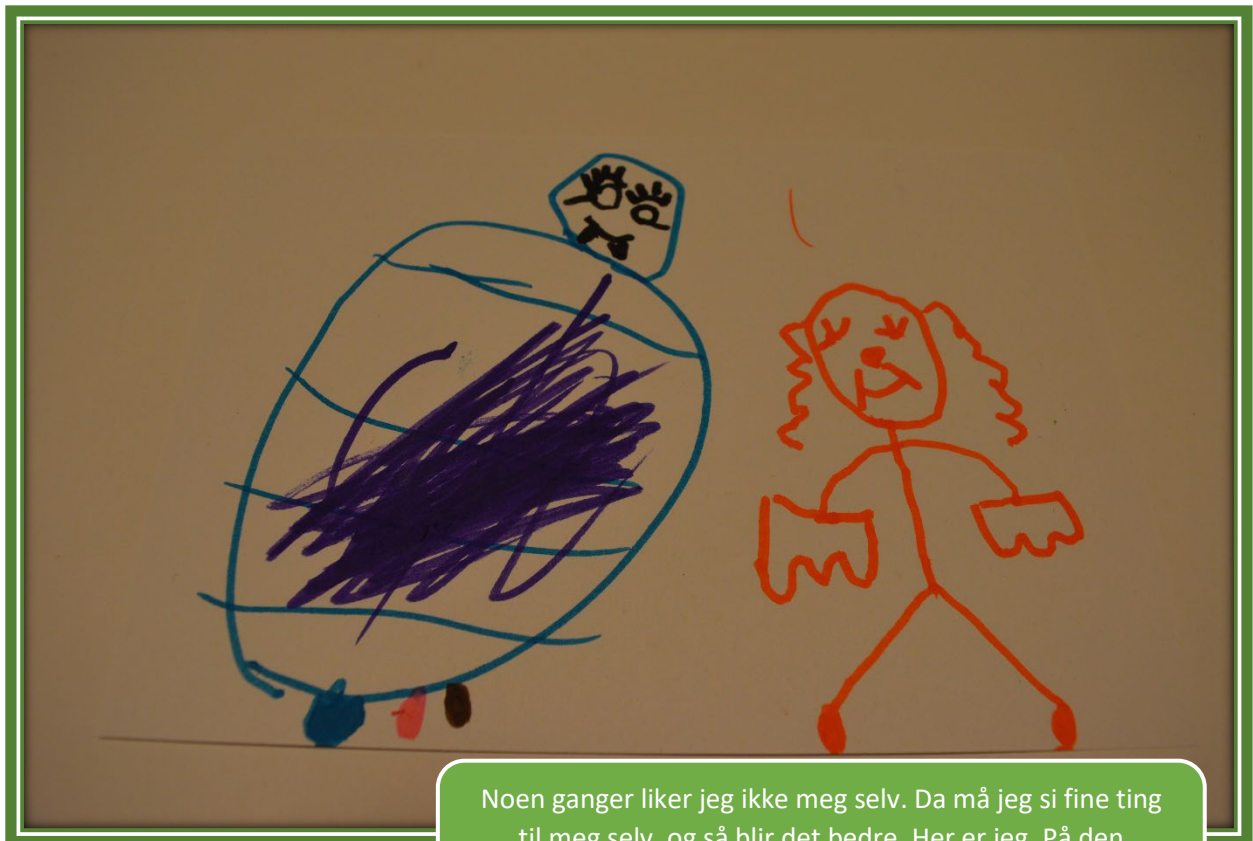
Vi skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon i barnehagen. I Villa Matilda har vi nulltoleranse for diskriminering, mobbing og utestengelse. Vi støtter barna i å mestre motgang, bli kjent med egne og andres følelser og sette ord på dem, og hjelpe hverandre. Slik får de ryggsekken full av verktøy på veien mot å bli selvstendige og sterke individer med omtanke for andre.

Vi er opptatt av god fysisk og psykisk helse som bidrar til barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi. Vi har kunnskap, og vet hva som må til for å fremme utvikling av selvfølelse og selvtillit. For å kunne få dette er det utrolig viktig at barna utvikler god selvfølelse, som øker sjansen for god selvtillit.

Ved å stille seg undrene til barnet viser vi at vi er til stede og lytter. Vi setter ord på følelser og bidrar til regulering av disse følelsene. Voksenrollen er en nøkkel til inngangen av følelsesregisteret.

I Villa Matilda har vi et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Vi har kunnskap om hvordan dette kan forebygges og oppdages. Kunnskapen oppdaterer vi årlig gjennom planleggingsdager og kurs. Slik sikrer vi at alle har kompetansen som trengs. Vi bruker teater og litteratur som tar opp ulike tematikk i løpet av året. Blant annet forestillinger som «Sinna mann» og «Mammas skygge». Disse bøkene og forestillingene gir rom for at barna som opplever lignende hjemme, kan sette ord på hvordan de har det. Vi bruker også materiell fra Stine Sofie Stiftelsen, kroppen er min og mye mer.

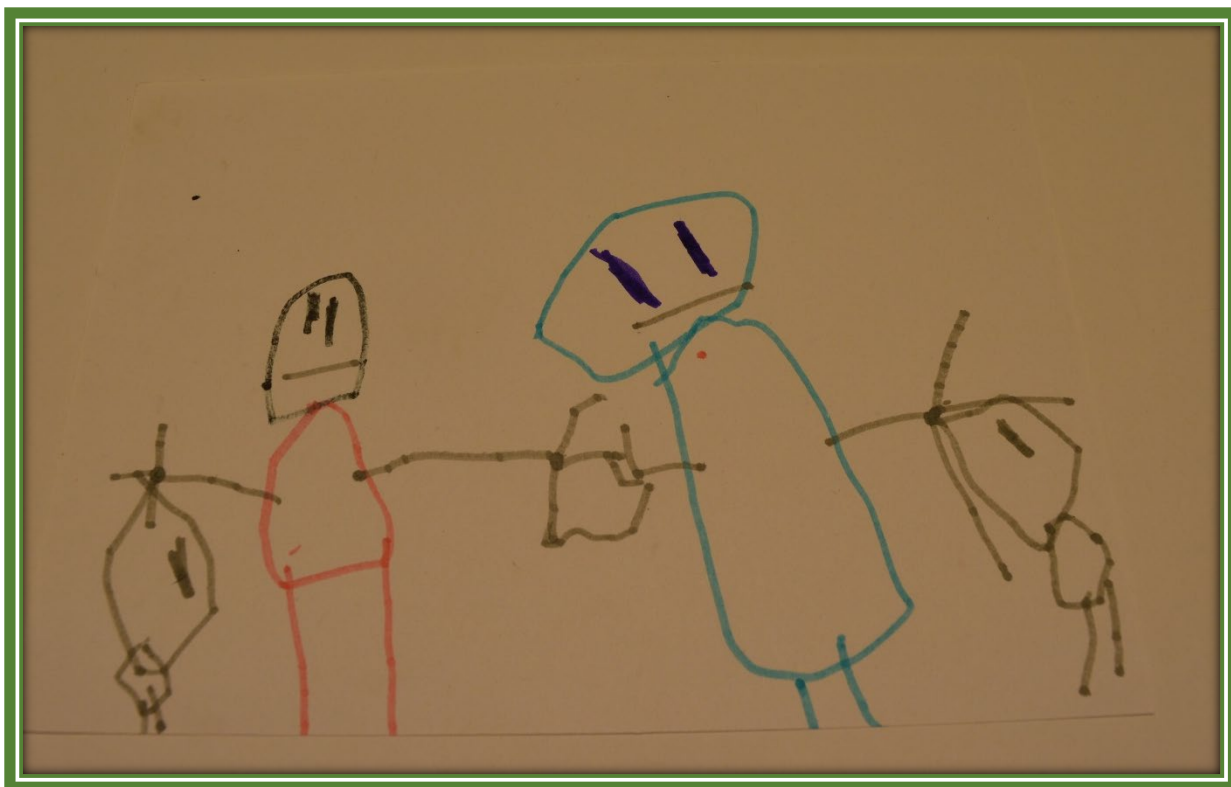

Noen ganger liker jeg ikke meg selv. Da må jeg si fine ting til meg selv, og så blir det bedre. Her er jeg. På den (venstre) er jeg dum og på den (høyre) er jeg fin.

BARNEHAGER MED SÆRLIGE FORMÅL

Villa Matilda har en drift i samsvar med Barnehageloven §1 og går ikke under særlige formål. I praksis betyr det at vi er en sekulær barnehage fordi vi ikke har fokus på en spesiell religion. Vi er en barnehage for alle. Vi legger likevel vekt på at vi har en arv i kristen og humanistisk kultur og tradisjon. Vi skal respektere hvert enkelt barns bakgrunn for å gi dem mestringsfølelse og følelsen av egenverd.

Sjefen vår!

Anita er en bra sjef fordi jeg synes hun er flink. Hun er flink til å være sjef.

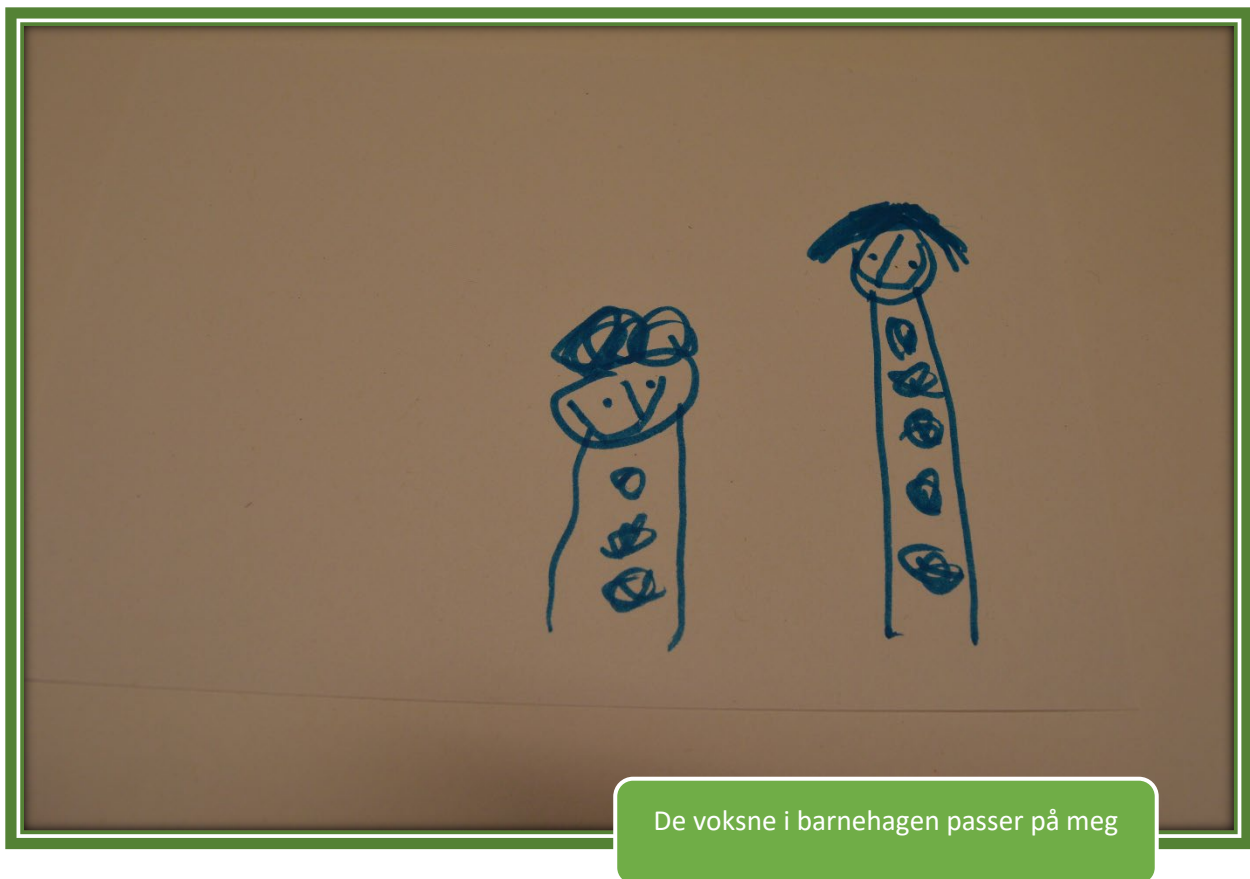
Kapittel 3 – Barnehagens formål og innhold

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR OMSORG

Kan du tenke deg noe bedre enn en trillende god barnelatter, se små vennskap bli til eller ansatte som virkelig bryr seg? Hva er vel viktigere enn at barnet trives og kan være seg selv 100%? I Rammeplanen for barnehager blir det nevnt at omsorg er en viktig forutsetning for barnas trygghet og trivsel. Barnehagen er der mye av utvikling av empati og nestekjærlighet skjer og der får barna hjelpen og støtten de har behov for. Det er barnehagens oppgave å gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. Her skal alle barna bli sett, forstått og bli respektert.

Vi streber etter å se alle barn, gi den beste omsorgen og møte de der de er etter deres behov. Det vil si at vi ser og forstår det unike i hvert enkelt barn, og lytter til barnas innspill og reaksjoner. Vi ønsker å lære barna å ta hensyn og vise omsorg for hverandre, som er et viktig grunnlag for utvikling av sosial kompetanse.

Fordelen med å ha en felles retning, holdning og metode i vår mentale verktøykasse som ansatte er, at vi kan hjelpe barna i å lettere komme inn i en god rutine eller rytme dersom det løses noenlunde likt og på en støttende lystbetont måte. Vi kjenner nok alle på en redsel i å forlate det kjente i vei mot det ukjente. Ved å møte barna på deres følelser og snakke om følelsene en har, vises i større grad forståelse og en trygg overgang. Ved å prate om hva vi konkret skal gjøre sammen og vise til hvilke andre barn som allerede er der og en kan leke med, er med på å ufarliggjøre og forberede dem på at dette er planen. Dette gjør dem bedre rustet for å møte dagen i en tanke om å være informert og bevisst.

BARNEHAGEN SKAL IVARETA BARNAS BEHOV FOR LEK

I Villa Matilda vet vi at barns frie lek er en viktig livs- og læringsform. Nettopp derfor har vi organisert rutinesituasjonene slik at den frie leken kan ivaretas. Hos oss kan barna leke ferdig leken før de kommer og spiser, går på do eller skal ha en aktivitet. Vi ønsker å avbryte leken så lite som mulig! Leken skal være lystbetont og frivillig, og den skal være gøy! Noen ganger observerer vi, andre ganger kommer vi med innspill fra utsiden, og ofte er vi inni leken sammen med barna. Villa Matilda har trygge og lekne ansatte, og det erfarer vi har stor betydning for barna.

Konstruksjonsleken ser vi blant annet i sandkassa, på legorommet og med byggeklossene og magnetene. Rolleleken hos oss skjer ofte på lekekjøkkenet. Når barna kler seg i kostymer og når de koser seg ute på lekeplassen og leker familie. I tillegg har vi mange ulike lekeapparater som inspirerer til ulike type funksjonslek som å klatre, hoppe, balansere og spille basketball. Ansatte pleier også å sette i gang gøyere regelleker som «stiv heks» og «gjemsel». Vi er glade i de gode, gammeldagse lekene, og synes det er viktig å videreføre lekekulturen vår.

Leken er en trygg arena der barna kan teste ut egne følelser, sammenligne reaksjoner og bearbeide følelser. Traumatiske erfaringer kan også lekes ut og sette ting i perspektiv. Det å bli bedre kjent med seg selv gjennom samspill med andre er et

nøkkelkonsept vi ønsker skal skinne gjennom det tverrfaglige arbeidet vi har. Barn lærer gjennom lek, og det er derfor viktig for oss å ha engasjerte og kompetente ansatte som inspirerer, veileder, støtter og leker sammen med barna. Vi ser at vårt fokus på mye lek har ført til vennskap og fellesskap. Barn som ikke har språk, eller som ikke kan uttrykke seg verbalt, uttrykker seg i lek med «lekens språk». Barna speiler hverandre, ler, synger og danser sammen uansett alder, kjønn og etnisk bakgrunn.

BARNEHAGEN SKAL FREMME DANNING

«Danning er en prosess der de voksne både leder og veileder barna. Det er viktig at barna får forståelse for hva som er akseptert atferd i samvær med andre.» - Fra boka «Se meg!» av Anne Aasgaard

For å lede og veilede barna i lek stiller vi åpne spørsmål. På denne måten oppmuntrer vi til undring, både alene og sammen med andre. Barna blir sett og hørt og de får lov til å tenke selv.

Barna blir oppmuntret til å ta selvstendige valg, og får hjelp til å forstå konsekvensen av sine egne handlinger. Dette gjør at de utvikler et mer bevisst forhold til seg selv som individer.

Barns evne til å reflektere over egen væremåte utvikles ved at de får støtte og hjelp til å være konstruktive og løsningsorienterte. Derfor gir de voksne positiv bekreftelse når barn tar initiativ til å hjelpe og vise omsorg overfor andre barn. «Så flott at du delte! Se så glad han ble da han fikk spaden!» Barn lærer av det de opplever, ser og hører, og de voksne må være gode rollemodeller og tydelige i sine holdninger og handlinger i alle situasjoner gjennom dagen.

BARNEHAGEN SKAL FREMME LÆRING

Vi har bevisst gitt ansvar for fagfeltene til ansatte med spesiell interesse, kompetanse og ikke minst god formidlingsevne. Vi mener det legger det beste grunnlaget for best mulig læring. I kunnskapsformidling er det de ansattes oppgave å undre seg sammen med barna. Det er ofte fristende å gi svaret med en gang når man vet svaret. Men ved å undre seg sammen med barnet og finne ut av svarene sammen vil

læringsinteressen bli større. Barna blir mer aktive i prosessen og det er lettere å huske svaret når man har vært med på å finne det ut selv.

Barna lærer av alt de opplever gjennom dagen. De lærer om seg selv, om andre barn og voksne, om samspill, om hverdagslivets gjøremål og om livet og verden rundt dem. Vi legger til rette for at barna kan være med på å påvirke sin egen hverdag og få uttrykke sine meninger.

Det å etablere vennskap og gode relasjoner er en forutsetning for god læring. Det er viktig at barna opplever glede ved å mestre i fellesskap med andre.

Vi vil nok påstå at vi har en kultur for å støtte hverandre og heie hverandre frem!

FØRSKOLEOPPLEGGET I VILLA MATILDA

Det pedagogiske fundamentet for førskoleopplegget er «lekbasert læring». Dette er en kombinasjon av frilek og lekbaserte aktiviteter tilrettelagt av voksne, og er et forskningsbasert førskoleopplegg som skal gi barna et best mulig grunnlag for skolen. Kjerneområder i førskoleopplegget er sosial kompetanse, selvregulering, språk og matematikk. Målet er ikke at barna skal lære alfabetet eller å skrive. Målet er ikke at de skal lære at $1+1$ er 2 og at $2+2$ er 5(!). Målet med aktivitetene er at barna skal få positive erfaringer med de forskjellige fagene. Tenk å komme på skolen og juble når en ser bokstaver eller når en får tildelt en helt egen oppgavebok! Et barn med dette utgangspunktet har en mye enklere overgang til skolen enn et barn som «kan alt», men synes det er super kjedelig.

Aktivitetene innenfor hvert kjerneområde skal være stimulerende, fengende og lekende og blir lagt opp med tanke på gruppesammensetning og gruppedynamikk. Derfor evaluerer vi førskoleopplegget fortløpende, så aktiviteter og innhold varierer fra år til år. Aktivitetene blir presentert av oss voksne, men det er leken, gjennom barnas innspill og initiativ, som skal drive aktiviteten videre. Det er aldri lett å vite hvilken retning leken vil ta. Derfor er trygge og varme relasjoner en forutsetning for å lykkes. Det er gjennom disse trygge relasjonene til barn og voksne at barna kan trives, leke, utfolde seg og lære.

To av pedagogene som har førskolegruppe har tatt videreutdanning i førskolepedagogikk, spesielt med tanke på 5-6 åringene. Vil dere se mer om grunnlaget for førskolegruppe, klikk dere inn på «lekbasert.no». Hvem vet, kanskje dere ser noen kjente fjes?

BARNEHAGEN SKAL FREMME VENNSKAP OG FELLESSKAP

Vi jobber aktivt med temaet vennskap. Det er viktig at alle barna blir inkludert, og vi har som **mål at alle barna skal ikke bare ha minst en venn, men også lære hvordan man er en god venn.**

I barnehageloven står det at barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utforskende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. De ansatte jobber med dette ved å lytte, støtte og utfordre barna. Vi fremmer de positive handlingene som motvirker avvisning, mobbing og vold.

Det gjør vi ved blant annet en aktivitet som heter kongestol, der barna skal si positive ord om hverandre, ved å ha teaterforestillinger og drama og ved at ulike rollefigurer spinner rundt tema vennskap.

Kapittel 4 - Barns medvirkning

Villa Matildas organisering av barnehagetilbudet er laget ut fra tanken om at barna skal medvirke. Hele hverdagen vår er organisert ut ifra dette prinsippet. Aktiviteter foregår hele dagen, noe som gjør at barna selv har innflytelse på egen hverdag. Dette gir stor fleksibilitet og muligheter for barns medvirkning!

Ikke nok med det, men vi spør barna om råd når vi planlegger årsplanen for barnehagen. Hvilke forestillinger ønsker de å se? Hvor liker de å gå på tur? Vi evaluerer alle de faglige timene vi har (drama, musikk, forming, fysikk m.m.). Hva syntes barna var gøy? Hva lærte de mest av? Hvilke gruppestørrelser fungerer best? Barn gir oss tilbakemeldinger gjennom hele året, både formelt og uformelt, og disse er det viktig å ta med seg i planleggingsarbeidet. Og selv om de yngste ikke sier noe, tar vi selvfølgelig også med oss deres innspill i vurderingene våre. De forteller nemlig ganske mye med lyder, kroppsspråk og mimikk!

I følge Berit Bae kan medvirkning i vid forstand forstås som barns rett til å få støtte til å uttrykke seg, bli synlig og ha innvirkning i sosial sammenheng. Bae sier videre at medvirkningsbegrepet ser ut til å være tosidig: det psykiske rommet til å uttrykke seg, og deltakelse i beslutninger. Barnas stemmer må balanseres mot hverandre og mot de voksnes stemmer. Ved å legge vekt på virkningsaspektet kan begrepet forstås som å gjøre noe sammen som fører til noe; at man er med på å påvirke det som skjer, kjenner at egen deltakelse bidrar til endring.

I Villa Matilda er alle ansatte lydhøre for barns meninger og tanker og følelser. Vi forplikter oss til å respektere det enkelte barn, lytte til det og strebe etter å forstå det. I enhver situasjon med barna skal disse tingene være gjeldende.

Kapittel 5 - Samarbeid mellom hjem og barnehage

Vi bruker et kommunikasjonsverktøy som heter Kidplan. Her får foreldre full tilgang til hva som skjer i løpet av dagen, med bilder og forskjellig informasjon.

Vi har foreldresamtaler to ganger i året, og flere ved behov. Der tar vi utgangspunkt i «Alle Med» skjema; med hovedfokus på hvordan barnet har det i barnehagen. Et godt samarbeid mellom hjem og barnehage er gull verdt. Vi legger til rette for åpenhet og ærlighet i den daglige kommunikasjonen.

Gjennom året har vi ulike foreldrearrangementer som påskefrokost, Lucia, basar, dugnad og sommerfest. Her får barn og foreldre mulighet til å bli bedre kjent på tvers av kultur og ulikheter. Dette skaper samhold og tilhørighet. Foreldrenes tilbakemeldinger tas med videre i planleggingen, og dette er essensielt for vår utvikling av samarbeidet vårt.

Hvert år velges det foreldrerepresentanter til samarbeidsutvalget. Sammen med representant for eier og representant for ansatte møtes de to eller flere ganger i året. Her vedtas årsplan, foreldrene kommer med innspill/ønsker/spørsmål og barnehagen

informerer om det som angår foreldrene og barnehagedriften. Det planlegges arrangementer og diskuteres og er en fin anledning for foreldre til å kunne påvirke barnehagedriften.

Kapittel 6 - Overganger

NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGE

I Villa Matilda er vi opptatt av at tilvenning skal oppleves trygt og godt. Vi ønsker at barn og foreldre føler seg velkommen. Alle barn er forskjellige og tilvenningsperioden varierer. Noen barn blir raskt kjent, mens andre trenger mer tid. Derfor legger vi vekt på et godt samarbeid med foreldrene i tilvenningsperioden. Trygge foreldre gir trygge barn, og vi støtter foreldrene gjennom samtaler og hyppige tilbakemeldinger via Kidplan og per telefon i tilvenningsperioden.

Vi legger til rette for første samtale med de nye foreldrene før sommeren og arrangerer besøkstreff med alle barn som skal begynne i barnehagen.

I Villa Matilda baserer vi oss på tilknytningsteorien til John Bowlby og hans prinsipp om «trygg base» (Smith & Ulvund). Dette prinsippet forutsetter at hvert barn får en primærkontakt som fungerer som en trygg havn. Denne personen gir emosjonell støtte og er det første barnet knytter seg til. Barnet kan utforske og undersøke omgivelsene i eget tempo, men returnere til sin primærkontakt for trygghet. Etter hvert vil barnet utvide sine bånd til flere ansatte og barn på en trygg måte. I tillegg gir det foreldrene tid til å bygge tillit til barnehagen og de ansatte, noe som er viktig for barnets følelse av trygghet.

I Villa Matilda benytter vi oss av Trygghets sirkelen «Circle of security» basert på tilknytningsteorien. Denne modellen fremhever sentrale elementer som fremmer trygghet, og spesielt viktig når vi møter nye barn.

Figur 1. (Cooper, Hoffman, Marvin og Powell, 1999).

De viktigste prinsippene i tilvenningsperiode i Villa Matilda er:

- **Forutsigbarhet:** En fast dagsrytme skaper både indre og ytre trygghet for barna.
- **Stabilitet:** Faste voksne og stabile små grupper (maks 15 barn) gir stabilitet.
- **Trygghet:** Tilstedeværende voksne fungerer som en trygg base. Barna skal alltid ha et fang å sitte på, få trøst og bli sett.
- **Nærhet:** De voksne er alltid nær og oppmerksomme på barnas behov.
- **Spennende aktiviteter:** Vi engasjerer barna med drama, musikk, forming og litteratur for å stimulere deres kreativitet og interesse.

OVERGANGER INNAD I BARNEHAGEN

En av styrkene ved vår aktivitetsbaserte barnehage er de flytende overgangene. Både små og store blir godt kjent med hverandre. Vi legger stor vekt på trygghet og kjennskap innad i barnehagen. Barna tilbringer mye tid sammen på tvers av aldersgrupper, både ute og inne, ved måltider, teaterforestilling, bursdager, og andre arrangementer. Når tiden kommer for å bevege seg over til de eldre barna, kjenner de yngste dem allerede godt. Overgangen blir naturlig og enkel.

OVERGANGEN MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

Overgang fra barnehage til skole er en spennende tid for barnehagen, foreldre og aller mest for barna. Barnehagen har vært en stor del i barnets liv og nå skal barnet

plutselig slutte i barnehagen og introduseres for en helt ny fase i livet. For noen er det skremmende. For andre er det spennende. For alle så kribler det i magen. Heldigvis er det sånn at målet for alle er at overgangen skal bli fin for alle parter. Men hva gjør vi i denne overgangen? Førskolegruppe, fokusliste, overgangsskjema og overgangsmøte.

Kapittel 7 - Barnehagen som pedagogisk virksomhet

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON, VURDERING, ÅRSPLAN

Årsplanen tar utgangspunkt i rammeplanen og gir oss et faglig utgangspunkt å jobbe etter, sammen med vår aktivitetsplan. Planene godkjennes i samarbeid med foreldre/foresatte i SAMU møte.

Vi bruker Kidplan for å sikre dokumentasjonen mellom hjem og barnehage. Den gir et godt innblikk i hverdagen hvor meldinger kan sendes, bilder kan sees og informasjon kan leses. Sikkerheten blir ivaretatt gjennom foreldre/foresattes godkjenninger.

Kvalitetssikring skjer også gjennom planlegging og evaluering av aktiviteter. Eier, styrer og stedlig leder har møte hver sjette uke. Ansatte utfører daglige og ukentlige sjekklister på HMS systemet PBL mentor, hvor verneombudet har egne ukentlige sjekklister i tillegg. På toppen av den daglige medvirkingen gjennomfører Barnas verneombud barnesamtaler for å ivareta deres behov. I det daglige arbeidet gir observasjoner oss et faglig grunnlag for vurderinger i det videre arbeidet.

TILRETTELEGGING AV DET ALLMENNPEDAGOGISKE TILBUDET FOR BARN SOM TRENGER EKSTRA STØTTE

Fordelene med smågrupper er at man får mer en-til-en kontakt med barna. De voksne blir bedre kjent med og ser det enkelte barnet, og har mulighet til å veilede i aktivitet og lek med andre. Hvert barn har mulighet til å komme mer frem. I tillegg får barnet sosialisering med barn på samme utviklingsnivå, noe som skaper vennskap. Dette er en optimal læringsarena.

Lekegrupper: Vi jobber aktivt med å inkludere barn som trenger ekstra støtte gjennom lekegrupper. Dette er mindre grupper med 2-3 barn, der vi har spesielt fokus på den sosiale kompetansen. Det vil variere hvilke barn som er med på lekegruppene. Både barn som mestrer lekekodene, og barn som trenger å øve på dette vil være med. Den beste læreren er ofte barna selv, så noen ganger er det barn som mestrer lekekodene godt, som kan lære bort noen triks til de andre. Det er viktig at barna lærer å beherske lekekodene slik at de kan fungere positivt i samspill med de andre barna.

Når man studerer leken nærmere, ser man at den er full av mange uskrevne regler som barna må mestre for å leke. I en mindre lekegruppe vil dette bli lettere å lære og øve på. Lekegrupper er også en fin måte å koble nye bekjenskaper på.

Vi tilbyr også **språkgrupper** for barn som trenger det.

Barnehagen samarbeider med ulike hjelpeinstanser i kommunen. Informasjon til instanser utenfor barnehagen om det enkelte barn kan kun utveksles dersom foreldrene har blitt informert og har gitt sitt samtykke.

Unntaket er barnevern og politi. Ved mistanke om vold eller overgrep har alle Opplysningsplikt (se Barnehageloven §46) og Avvergingsplikt (se Straffeloven §196). Instanser vi samarbeider med er PPT, barnevern, fysioterapeut, helsestasjon, familiesenteret, politiet, ABUP og HABU.

Kapittel 8 - Barnehagens arbeidsmåter

PROGRESJON

Hos oss er vi opptatt av å legge til rette for at alle barn i alle aldersgrupper skal få varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Barna har tilbud om mange aktiviteter, leke- og læringsmuligheter hver dag. Dagen er organisert rundt de ulike aktivitetene drama, dans, musikk, bevegelse, kunst, teater, litteratur, matematikk, fysikk, IKT, tur, lekegrupper, språkgrupper og frilek. Siden det er en fast ansatt med kompetanse, og et brennende engasjement som har ansvar for aktiviteten, vil den ansatte også bli en mye bedre formidler av dette feltet. Når den samme ansatte har ansvar for sin aktivitet, er det også lettere å se progresjonen hos barna. Vi sikrer på denne måten at alle barna får et tilbud tilpasset seg. Vårt mål er at de skal føle at de mestrer og at de «vokser» på oppgavene de får. Det skal ikke være for enkelt og ikke for vanskelig. Siden vi har en «åpen organisering», er det også store muligheter for oss til å sette sammen smågrupper som sikrer et godt resultat. Det er alltid godt å ha noen å se opp til og lære av, og det er også en god følelse å kunne lære bort til andre.

Siden de ansatte «brenner» for den aktiviteten de har ansvar for, er det heller ikke vanskelig å få barna med på aktivitetene. Som regel vil barna være med mange ganger! Når de ansatte får fordype seg i sitt fagfelt, blir de også gode på å engasjere barna og gjøre timene varierte og spennende.

Minst en gang i halvåret har vi foreldresamtaler med alle foresatte. Her går vi gjennom «Alle Med» skjemaet, som er et dokumentasjonsskjema som viser barnets utvikling på de ulike feltene:

- Sosio-emosjonell utvikling
- Lekeutvikling
- Trivsel
- Hverdagsaktiviteter
- Sansing/motorikk
- Språkutvikling

Her er det lett å følge progresjonen år for år, og halvår for halvår.

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS

Den digitale verden er en del av oss, og vi lærer både barn og foreldre sunt nettvett. I Villa Matilda har vi et bevisst og gjennomtenkt forhold til bruk av digitale verktøy. Vi bruker kommunikasjonsverktøyet «kidplan», noe som gjør det mulig for foresatte og barn å snakke om hverdagen i barnehagen, ettersom vi legger ut bilder og rapporter.

Vi bruker også digitale verktøy som oppslagsverk i barnehagen. Dersom det er noe vi lurer på, kan digitale verktøy være en stor hjelp. Her kan vi studere komponister i musikktime, lese om munkelusen, finne ut hvorfor det kommer regnbue, sjekke været mm.

Vi har opplevd at digitale verktøy også kommer til nytte i leken. Det kan hende en gjeng med barn leker «Sonic» hvor et annet barn ønsker å bli med, men ikke kjenner igjen karakterene. Da er det fint at vi kan vise bilder og finne informasjon slik at barnet kan bli inkludert i leken. Vi tar også i bruk kamera i hverdagen, hvor barna selv kan ta bilder av det som interesserer dem. Bildene kan blant annet brukes i forming senere.

Kapittel 9 - Barnehagens fagområder

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Dette handler om barn og språkutvikling. Begrep betyr mer enn bare enkeltord. Hva er et eple? Hvordan smaker det? Hvordan lukter det? Hvordan føles det på huden? Hvordan føles det å tygge et eple? Alle erfaringer bidrar til begrepsforståelsen.

Dermed er det viktig å gi barn forskjellige erfaringer. I dette arbeidet har barnehagen mange verktøy:

Musikk brukes aktivt i barnehagehverdagen i alle situasjoner. Barna lærer om lydens forskjellige kvaliteter som tonehøyde, lydstyrke, farge, klang, rytme og varighet. Det som fenger barna mest er nok sanger med bevegelser til. Vi har alle sett hvordan bevegelsessanger som «Bjørnen Sover» og «Hode, skulder, kne og tå» slår an. Peter Vuust sier: «Musikkopplevelser gir spesielt god læring fordi den påvirker flere områder i hjernen. Når du lærer musikk tar du i bruk en rekke sanser og aktiviteter, blant annet områder i hjernen for lyd og bevegelse». Han sier videre at barn som lærer musikk, blir bedre til å observere språktoner og dermed til å lære språk. Lyden i et språk er viktig for at man skal klare å formidle det man ønsker og for å forstå hva andre forsøker å si deg.

Litteratur er med på å gi barna en rik og mangfoldig opplevelse innen den litterære verden. Vi har fokus på barnas ulike følelser og velger derfor bøker som representerer hele følelsesregisteret. Vi bruker mye bøker der barn blir tatt på alvor, både nye og gamle. *Eksempler på forfattere: Lisa Aisato, Thorbjørn Egner, Roald Dahl, Kari Stai.* Vi bruker også bøker som forarbeid/etterarbeid til teaterforestillinger og andre aktiviteter.

Muntlig fortelling er en døende litteraturform som vi ønsker å ta ekstra godt vare på. Mange barn i dagens samfunn er ikke vant til muntlige fortellinger lengre, da det meste av fortellinger skjer via tv, ipad og andre visuelle kanaler. Det å kunne skape sitt eget indre bilde er noe helt annet enn å få det ferdig presentert i en film eller apper og spill. Ved muntlig fortelling er det barnas egen fantasi som bestemmer hvordan hovedpersonen ser ut og hvordan omgivelsene i fortellingen skal være. Det å lytte til en fortelling krever god konsentrasjon, men er en berikelse ved mestring.

Hilde Eskil kommer også på besøk to ganger i året og ble i 2014 norgesmester i litteraturformidling.

Tekstskaping bruker vi for å lage en fortelling fra barnas egen fantasi og innspill. Disse tekstene kan vi bruke til å lage egne forestillinger eller utvikle til en lek ute i barnehagen der andre barn også inkluderes. Vi skal ta disse fortellingene på alvor og vise at de er viktige. Dermed motiverer vi barna for videre arbeid med tekst og gjør det til en lek.

Språkgrupper er for barn som trenger ekstra språklig oppfølging. Språkgrupper har vi flere ganger uka hvor en pedagog lager opplegg for å trene på spesifikke språkrelaterte kunnskaper og egenskaper. Dette handler om alt fra øving på språklyder gjennom munnmotorikk, tungegymnastikk og bevisstgjøring til spesifikk ord- og begrepslære. I språkgruppene er leken i fokus og alt som læres skal kunne brukes aktivt i barnehagehverdagen og knyttes opp mot aktiviteter og overordnede tema.

Vi kan si så mye vi vil om barn og språkutviklingen. Til syvende og sist er det viktigste av alt tilknytning til barn, og den voksnes holdninger. Vi verdsetter den gode samtalen med barna, og har stor respekt og lydhørhet for hvert enkelt barn. Det aller mest effektive for barns språkutvikling er den daglige kommunikasjonen, hyggen og praten med både andre barn og voksne.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Vi har egen kokk (siden 2018) som lager varmmat til alle våre tre barnehager. Barnehagen tilbyr tre måltider om dagen, frokost, lunsj og frukt måltid. Her er det fokus på sunn og næringsrik mat. Varm maten lages av kokken vår, mens frokost og fruktmåltid lages av de kjøkkenansvarlige på husene. Det unike hos oss er at barna selv kan velge når de ønsker å spise innenfor tiden måltidene er satt (lunsjen kan vare fra halvannen til to timer). Helsedirektoratet har utviklet retningslinjer for mat og måltider i barnehagen, og disse retningslinjene er våre mål for måltidene.

Eksempel på en ukes meny:

Mandag: Havregrøt med frukt.

Tirsdag: Tomat og linsesuppe med grov focaccia.

Onsdag: Laks med brokkoli, blomkål, gulrot og fullkorns ris.

Torsdag: Fiskesuppe med Nan brød

Fredag: Fullkornpasta med vegetar Boulognes.

Det er ikke bare gjennom mat og kosthold at vi lærer barna å ta vare på kroppen sin. Men også gjennom bevegelse. Vi har ukentlige dansetimer med profesjonell danser, og bevegelses aktiviteter med kyndige pedagoger. Vi bruker nærmiljø og skogen ukentlig. Uteområdet er variert og utfordrende og inviterer til bevegelsesglede.

Vi kaller oss ikke en totalt sukkerfri barnehage, men sukkerreduert. Det vil si at vi kan krydre mat med sukker eventuelt hvis det er nødvendig. Vi tilsetter ikke raffinert sukker i verken banankaker til bursdagsfeiringer, vafler eller smoothies. Vi bruker heller litt bananer som søtningsmiddel. Alle måltider hos oss er fullverdige måltider ut fra helsedirektoratets retningslinjer. I barnehagen tar vi hensyn til matallergi. Bursdag feirer vi en gang i måneden, og da feirer vi alle barna som har hatt bursdag den måneden. Det kommer rollefigur med krone, ballonger og spillopper og gir oppmerksomhet til bursdagsbarna. Vi feirer med smoothie, banankake eller mye frukt.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Villa Matilda har spesielt vekt på kunstfagene drama, musikk, dans og forming. Vi har derfor valgt å ha egne ansatte med spesialkompetanse innen disse fagene. Vi setter av rom og tid hver uke for at barna får oppleve kunstens magier.

DRAMA OG TEATER

En av hovedsatsningsområdene til Villa Matilda er drama og teater. Hos oss vil barna kunne se teaterforestillinger, lage egne forestillinger, lære dramatiske uttrykksmåter, bli kjent med et mangfold av rollefigurer og figurdukker, og oppleve spontan drama gjennom miming og lek. I Villa Matilda handler nemlig ikke drama og teater bare om å vise teaterforestillinger, men også om hvordan en anvender drama og teater bevisst på en pedagogisk måte, i hverdagen. Gjennom drama og teater kan barna nemlig oppleve blant annet samhörighet, undring, utfordring og mestring, empati, og ikke minst bli trygg i seg selv, og sine følelser!

Å være publikum er også en viktig del av dannelsesaspektet. Vi ønsker å fremme en væremåte der vi heier frem de andre, respekterer det som skjer på scenen og oppmuntrer hverandre til å tørre å stå i fokus. Tenk å kunne glede seg over andres mestring!

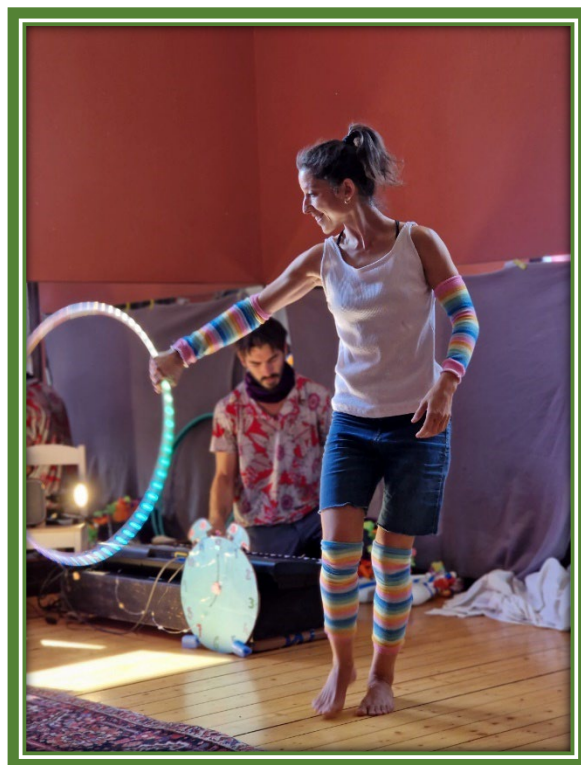
TEATERFORESTILLINGER

Teaterforestillinger har vi hver måned. Vi har egenkomponerte forestillinger, og forestillinger som er hentet fra litteraturens verden. De fleste spilles av barnehagens ansatte. Vi har for eksempel forestillinger basert på Roald Dahls litteratur som «Matilda», og «Verdens største fersken». Våren 2024 hadde vi teaterforestilling om «Matilda», samlet med alle de 3 barnehagene. Vi hadde også en kveldsforestilling for de eldste barna med foreldre, og søsken.

Vi har også teaterforestillinger som representerer de ulike følelsene. Dette kan være følelser som misunnelse, glede, redsel, sorg, og forelskelse. Det å kunne se en forestilling om andre med samme følelser som seg selv, kan hjelpe barnet med å forstå sine egne, og andres følelser. Dette kan bidra til god selvfølelse og empati, fordi barnet ser at alle følelser er lov, både sine egne, og andres.

For de yngste barna har vi de siste årene spilt forestillinger basert på «Ludde»-bøkene, av Ulf Löfgren. Her er det mye interaksjon med barna, fordi det skaper trygghet, og åpenhet for barns innspill.

Vi har også forestillinger som vi leier inn utenfra. Det er Giert Werrings dukketeater om Baldrian og musa, og Hilde Eskils muntlige fortellinger. Vi har også invitert inn akrobatene Gulli ved flere anledninger, og i juni 2023 leide vi inn sirkusforestilling «Den levende dukken», spilt av Remi Lebocey, og Paula Pinto. Barnehageåret 2024/2025 har vi samarbeid med «Barnas Musikkteater» som kommer med 4 forestillinger til barnehagene våre (her er det alt fra akrobatikk, ballettdansere og sirkusartister).

BARNAS TEATER

All dramavirksomhet i Villa Matilda bygger på individuell tilrettelegging og personlig utvikling hos barna. Uansett hvilke erfaringer eller personlighet barna har, vil dramatimene by på utfordringer, etter barnets behov. Dramatimene barna møter er lekbetonte med ulike dramaleker, kostymeprøving og bekjentgjøring. De ulike dramalekene kan blant annet fremme samarbeid mellom barna, skape trygghet, og stimulere fantasien og kreativiteten. Utfordringene til det enkelte barn, vil øke i takt med barnets mestring og erfaring. I Villa Matilda legger vi vekt på fremgangsmåten, og barnets personlige utvikling, fremfor selve produktet. Det handler ikke om den ferdige forestillingen, men veien dit. Med en prosessorientert tilnærming, blir det fokus på lek. Dermed får barna det trygge rommet til å uttrykke seg følelsesmessig, få medvirke med sin selvstendige og kreative tenkning, og oppleve samarbeid og forståelse for andre. Teaterformen styrker fellesskapsfølelsen. Dramatimene blir lystbetonte, og gir barna gode verktøy de kan bruke nå, og videre i livet.

I Villa Matilda har vi dramatimer hver uke. For de yngste barna er dramatimene enten samlet eller delt i smågrupper. Her er det i starten fokus på å bli kjent og trygg. For de eldste barna vil dramatimene foregå i smågrupper gjennom hele dagen for å

fremme medbestemmelse i barnehagehverdagen. Sammensetningen av dramagruppene varierer. Noen ganger tilpasses gruppene etter alder, andre ganger er det ut i fra vennskap, og når barna selv ønsker å ha drama. Her får barna mulighet til å lære, prøve ut og erfare i et anerkjennende miljø. Innholdet i dramatimene er likt med tema fra aktivitetsplanen, eller hva som er av interesse i barnegruppa. Barna får samtale om, og dramatisere de ulike teaterforestillingene som blir vist selv. Da blir det rom for bearbeiding av barnas inntrykk for å skape sine egne uttrykk.

Dramatimene handler også om dramaleker, stemmebruk, kroppsbevissthet, rollearbeid, mime, klovn, fantasi, følelser, improvisasjon og småproduksjoner med og uten manus.

Med og uten Kostymer. Ved å kle seg ut, gå i roller, kan barnet lære om seg selv. Kostymer kan benyttes for å gå inn i rolle, for å forsterke den, og hjelpe barn inn i fantasiverden. Likevel trenger en ikke kostymer for å uttrykke seg eller skape illusjon. Først og fremst trenger en bare sin egen kropp og stemme. Når barna behersker de dramatiske uttrykkene vil de kunne gå inn og ut av en rolle uten kostymer eller rekvisitter til rådighet. Det er viktig at kostymene blir brukt til å forsterke uttrykkene barna har, ikke erstatte dem.

ROLLEFIGURER

Vi jobber mye med rollefigurer. Dere lurer kanskje på hva det er og hvorfor vi legger så stor vekt på det? Rollefigurer er først og fremst en stor suksess hos barna (og de voksne som er heldige å møte dem). Disse rollefigurene dukker opp i tide, og aller helst i utide, og gir en opplevelse utenom det vanlige. Når barna leker i sandkassa, kan plutselig Gym-Jim og Solfrid dukke opp, og mens de sitter og spiser kan en klovn komme og spise sammen med dem! I Villa Matilda har vi et mangfold av ulike rollefigurer. Alle rollefigurene er bevisst valgt ut, der følelser og holdninger er det viktigste. Noen er skumle, andre sjenerte, noen er sinna, eller triste, noen er egoistiske, noen forelska, noen er morsomme, noen er sure, noen er redde, noen krangler hele tiden, noen stjeler kaker, noen trenger hjelp.

Barna i Villa Matilda møter ulike følelser og holdninger gjennom rollefigurene, som en ellers møter der ute i den store verden. Ved å møte disse ulike følelsene og holdningene i trygge rammer, vil barna kunne tilegne seg erfaringer og kunnskaper som gjør de rustet til å håndtere ulike situasjoner og utfordringer i hverdagen sin. Barna blir på den måten bevisst egen og andres fremtreden, og vil oppnå en forståelse av mangfoldet. Alle de ulike rollefigurene gir altså barna mange morsomme innspill og mye glede, samtidig som de er lærerike.

MUSIKK

Husker du at musikalitet er en grunnleggende menneskelig egenskap? Vi har vår helt egen profesjonelle musiker som har musikk med ALLE barna 1 dag i uken?

Gjennom musikk får barna muligheten til å utrykke seg naturlig gjennom bevegelse, rytme og følelser. For musikken er unik og kan hjelpe å sette ord på følelser.

Vi leker oss med ulike lyder, lager egne instrumenter, synger sanger barna kjenner og kan, synger nye sanger og lager også sanger sammen med barna. Sangene barna lager spilles også inn i studioet hos musikeren vår, dette er stas for barna.

DANS/BEVEGELSE

Du har vel ikke glemt at vi har ukentlige dansetimer med en profesjonell danser?

Danseren lager gøye, utfordrende og ulike koreografier til barna. I disse timene får barna sammen utrykke seg kroppslig; leke ulike dyr, hoppe høyt og lavt, tulle og tøyse til ulik musikk. De kan være raske og trege. Barna jobber sammen og lærer å beherske kroppen sin. De får erfaringer med rom, tid, antall, rekkefølge, form og størrelser. I dansetimene er det også satt av tid til å hvile. Da spilles det rolig og avslappende musikk og alle barna ligger på gulvet og bare lytter, mens danseren løfter rolig opp bein og armer for å se at de slapper av.

På slutten av alle dansetimene får barna utføre egne triks. De velger om de vil gjøre det alene eller sammen med noen. De andre sitter og ser på og heier på hverandre.

BILLEDKUNST OG KUNSTHÅNDVERK

Kunst er ikke bare tegning, maling, papir og lim. Det handler ikke alltid om å lage et finest mulig produkt som en kan ta med seg hjem. I Villa Matilda handler kunst om selve opplevelsene; de gode samtalene, skapergleden, utforskning av materialer og ikke minst barnas uttrykk.

Vi har engasjerte ansatte med fordypning i forming som har ansvaret for formingsaktivitetene. Aktivitetene foregår ukentlig inne på et dedikert formingsrom eller ute på lekeplassen eller i naturen. Vi sørger for at barna får bruke sansene sine og utforske mange ulike materialer som f.eks. pinner, leire, stein, glass, søppel, maling, vann og tre. Vi legger også trygge rammer slik at barna kan uttrykke seg og ikke være redde for å gjøre feil. Vi ønsker at barna får rom for å være den de er og vise sine fantasifulle, lekene og kreative sider. Følelsene barna har i forhold til situasjonen det står i her og nå, spiller en stor rolle for hvilke stemning de er i og hvordan forming brukes som middel til å uttrykke seg med. Er man sint kan kunsten vises eksplosivt, og er en trist kan det kanskje sees i mørke farge.

Formingsaktivitetene skal ikke være for vanskelige, men heller ikke for enkle for barna. Vi finner en balanse, slik at de kan oppleve mestringsfølelse samt at de har noe å strekke seg etter. Vi ønsker at formingsaktiviteten skal fungere som en utviklingsprosess. Vi har en plan for, men er åpne for at barna kan undre seg og oppdage nye ting underveis, og at aktiviteten da kan ta en helt annen retning enn utgangspunktet. Vi inspirerer barna ved å jobbe sammen med dem, vise bilder og snakke om tema og kunsthistorie. Akkurat som kunst oppleves ulikt fra menneske til menneske, er barn ulike i deres oppfattelse av verden. Vi støtter dem i deres utvikling individuelt og som del av en gruppe i å utvikle evnen i å vise følelser snakke om hva en tenker på.

Hos oss får barna rikelig med inntrykk, og det er i forming vi ønsker å oversette disse inntrykkene til uttrykk. Vi vil koble sammen fagområder slik at opplevelsene fra for eksempel en teaterforestilling eller noe de så på tur blir bearbeidet i forming. I forming kan barna danne seg et bilde av barnebøker vi har lest eller muntlige fortellinger de har hørt. I barnehagen har vi ulike temaer hver måned, og pleier også da å jobbe med dette i forming. Vi har for eksempel hatt vann som tema, og har da brukt vann som materiale. Vi har malt med isbiter, blåst med fargede såpebobler og sett hva som skjer når man sprayer vann på tusjtegninger. Vårt overordnede tema, bærekraftig utvikling, kommer også frem i forming. Vi elsker å bruke materialer som ellers ville blitt kastet i søpla.

Om barna har laget et produkt, pleier vi å vise dette frem ved å for eksempel henge det opp i barnehagen. Noen ganger har vi til og med utsilt barnas kunstverk på biblioteket, banken, legekantoret og en café. Da blir barna stolte over produktet sitt, og kan snakke om aktiviteten og alle opplevelsene i etterkant.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Naturen gir uendelige muligheter for oppdagelser, utvikling, undring, læring og aktiviteter. Det er også en fin anledning for å lære å respektere livet rundt oss fra den

minste bladlusen til en kjempestor elg. Vi skal gi barna erfaringer om dyr og dyreliv, hvordan bevare naturen, få kjennskap til mennesket livssyklus, eksperimentere, utforske, oppdage, finne glede og få gode opplevelser med friluftsliv året rundt.

I naturen kan vi skape konstruksjoner av ulike materialer å bli kjent med ulike redskaper og teknologi. Vi bruker nærmiljøet flittig til å oppdage og utforske det som er rundt oss, og får nye erfaringer som vi tar med oss videre i livet.

Tur i skogen

Ute kan vi bruke alle sansene. Naturen er konkret og barna kan ta og føle på det meste. Hvordan smaker lyng-te? Hvordan er det å ha en tordivel på nesa? Synger fuglene forskjellig? Lukter det egentlig noe av jord? Hvor bor munkelusene og maurene? Hvordan lager edderkoppen nettet sitt og hva brukes det til? Barna skal få undre seg og ha mulighet til å lære i samhandling med de voksne. Denne nærkontakten med naturen gir mening og bidrar til livskvalitet for barna. Hos oss vil vi bruke naturfag i kombinasjon med andre fagområder. Musikk, drama, forming og bevegelse er fag vi aktivt vil dra med ut.

UTEOMRÅDET

Kan du tenke deg noe så deilig som å gå i hagen og plukke frukt og grønnsaker? Det er gøyere å spise mat der du har selv dyrket og høstet ingrediensene, er du ikke enig? Dette tilbyr vi i Villa Matilda barnehagene. Vi har nemlig hager fulle av trær som gir epler, pærer, moreller og druer. Vi har også kjøkkenhage med et variert innhold etter hva vi ønsker å så. Barna får oppleve hvordan det er å dyrke og høste blant annet gresskar, sukkererter, jordbær, gulrøtter, salat, urter, squash, paprika, agurk og mais. Kokken vår bruker også selvfølgelig disse kortreiste ingrediensene i maten som blir laget. Noen ganger blir barna også med på å lage eplejuice av eplene og syltetøy av bærene. Barna får også tilpasset oppgaver i hagen, som for å trille trillebår, vanne plantene, rake blader, lage kompost og luke.

Lekeklassen innbyr til variert lek for både grovmotoriske og finmotoriske aktiviteter. Vi har apparater som klatrestativ, taubane, sklie, balansestokker og huskestativ. Vi har også

sandkasser og mange sykler. Lekeklassenes underlag er variert med både gress, grus, sand, steinbelagt vei og treplattning.

Tenk så gøy det er å teste tyngdekraften i en bakke på sommeren og ake i den samme på vinteren!

Husker du selv da du telte prikker på marihøner, så om sneglen dukket frem fra huset sitt og kjente meitemarken krype i hånda? Det er interessant å lære om naturens flotte små borgere, og våre uteområder tilbyr masse av dette. Hos oss lærer barna å ta vare på naturen og dyrene, ved å blant annet henge opp fuglemat om vinteren og lage insekthotell om sommeren.

Uteområdene i barnehagene våre har hvert sitt særpreg, så kom på besøk og ta en titt på hva vi tilbyr!

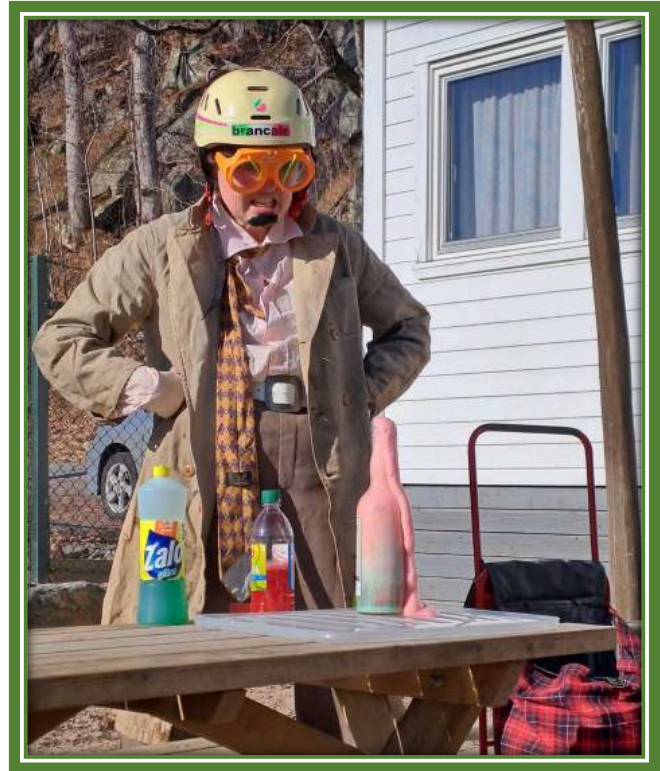

FYSIKK

Verden rundt oss er full av magi som kan utforskes. Å undre seg er barnas ekspertfelt!

Gjennom lek med ulike fysikkeksperimenter og oppgaver, kan vi sammen med barna oppfordre og engasjere til kreativ læring og refleksjon. Vi undrer, utforsker, tester og finner løsninger sammen med barna. Kan man løfte en isbit med salt og et tau? Hvordan kan man få rosiner til å danse? På hvilken side av kroppen ligger hjertet vårt? Hva flyter og hva synker i vann?

Sammen med vår egen fysikkprofessor Klaus Reagens Rør lærer barna om fysikkens verden. Klaus er en utrolig morsom og ikke minst litt rar type. Med et voldsomt engasjement og humor tar han barna med seg inn i undringens verden og gjør læring så lett at det blir en lek. Han utfører eksperimenter og forsøk sammen med barna både ute og inne. Ute kan vi lage vår helt egen vulkan i sandkassen og være arkeologer på jakt etter dinosauregg og fotspor!

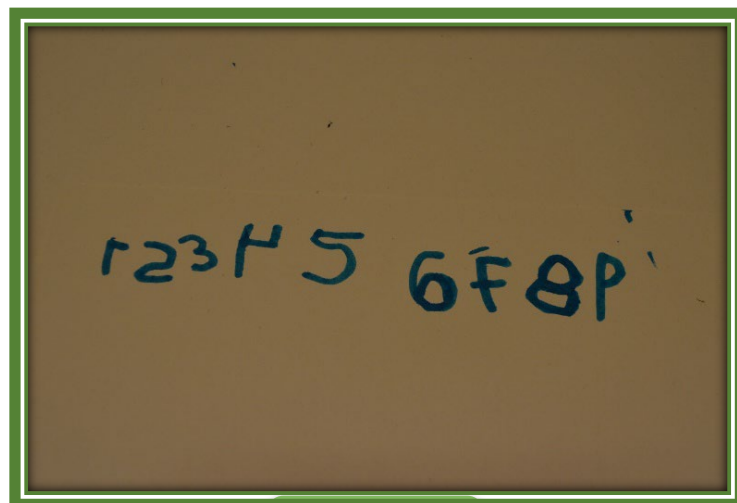
ANTALL, ROM OG FORM

«Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforsking og legge til rette for tidlig og god stimulering.» (Hentet fra Rammeplanen)

I barnehagen har vi lang erfaring med matematikk. Barna i Villa Matilda synes det er utrolig spennende med matematikk, og jubler når det er mattetid. Målet vårt er at barna skal tenke på matematikk som noe gøy, spennende og interessant. Noe som de liker og noe som de mestrer. På denne måten har de det beste utgangspunktet for å møte matematikk når de kommer på skolen.

Temaer vi blant annet jobber med er:
Telling, antall, mengder, mønster, former, geometriske figurer, plassering, stilling, rekkefølge, likheter og ulikheter, farge, tid, mål, vekt, volum og penger.

Alle barn kan matte. Vi har matematikk for alle barna i Villa Matilda. Vi har erfart at også de aller yngste har interesse for matematikk, og legger nivået opp etter alder.

Tall

Hos de aller yngste bruker vi matematikk bevisst i hverdagsaktivitetene og rutinesituasjonene. Vi finner mye matematikk i omgivelsene rundt oss hvis vi bare er bevisst på det! Telling og antall er en naturlig del av språket vårt, og barna viser tidlig interesse for dette. I tillegg er former noe vi gjør barna oppmerksom på. Det er matematikk overalt når man bare har øynene åpne for det.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier og holdninger.» (Rammeplanen)

Villa Matilda er en livssynsnøytral barnehage. Nestekjærlighet og solidaritet er grunnsteiner i vår kultur. Toleranse og respekt skal være grunnleggende verdier. Alle skal bli behandlet med likeverd, og vi ønsker å styrke samholdet i barnegruppa uavhengig av barnas kulturelle bakgrunn. Vi ønsker at alle barna i barnehagen skal vise stor grad av empati for hverandre, og her er vi voksne forbilder. Mange av barna og de ansatte kommer fra andre land og kulturer. Dette gir oss et rikt mangfold, der vi lærer å utvikle toleranse og interesse for hverandre, og respekt for hverandres bakgrunn. Vi markerer høytider som påske og jul, og viser respekt og interesse for andres ulike høytider og begivenheter gjennom året, som for eksempel Eid.

Ved barns spørsmål og undring, skal barna bli møtt med alvor og respekt. Dette er også ideen bak filosofitimen hos oss, som er for barn fra 4 år. Her er den viktigste læringen at barna lærer at det ikke finnes noe riktig eller galt svar. Alles tanker og ideer er like riktige og viktige.

Som en klok munn en gang sa: "Vi har to ører og en munn, så fra naturens side er det meningen at vi skal lytte dobbelt så mye som vi snakker. Hvem vet, kanskje vi vil lære noe nytt når vi lytter mer."

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Når turer og ferier nærmer seg er det alltid et spørsmål om hvor en skal reise. Vi som mennesker i dette samfunnet har da en tendens til å se langt bort – til og med utover landets grenser. Men trenger vi egentlig det? Vi er alle en del av et samfunn og vi har alle et nærmiljø. Bare vi tar frem lupen (eller kanskje heller en kikkert) så oppdager vi en hel verden av spenning og moro kun et steinkast eller en spasertur unna.

Hvordan kommer dette til uttrykk i Villa Matilda? Vi er en **Natur-** og Teaterbarnehage og da er det naturlig for oss å gå i naturen. Matilda barnehagene har tilgang til store skogsområder nært barnehagene. Vi har felles turdag en dag i uka, og har mindre turgrupper ut over dette.

Vi ser at disse turene har stor positiv innvirkning på barnas liv. Siden nærmiljøet er en sentral del i vår barnehagehverdag, blir barna bedre kjent. Dermed klarer de ikke bare å orientere seg trygt i nærmiljøet, men opplever også tilhørighet. Det fører til økt kunnskap om samfunnet og naturen, vekker nysgjerrighet og naturglede. På veien til destinasjonen får de se samfunnet flyte rundt seg, lære trafikkregler og undre seg

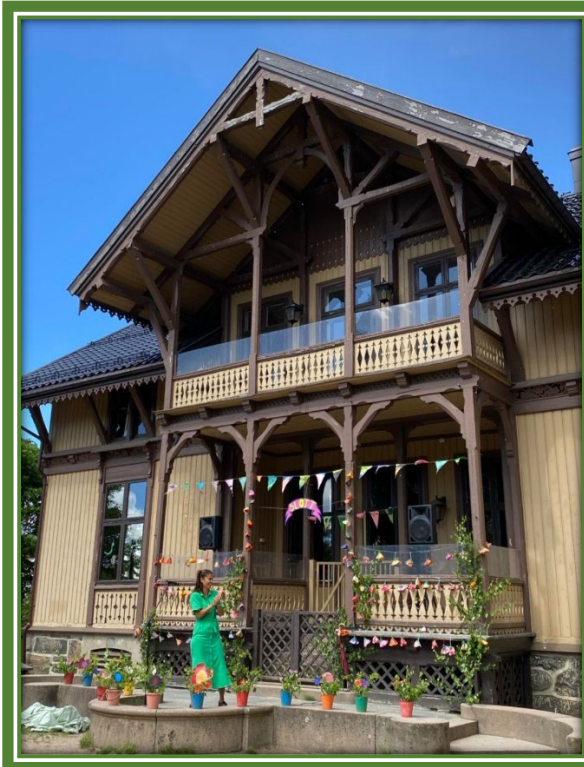
Andre ting vi gjør i nærmiljøet inkluderer:

Vi deltar på større arrangementer som barnekulturuka, idrettsarrangement og barnebokfestivalen. Vi besøker også vitensenteret, bibliotek og lokale bo- og omsorgssenter. Ikke minst besøker vi hverandres barnehager.

De klapper og blir glad når vi synger på Frivolltun. Og han der sover mens han klapper (mannen i stolen).

Husene våre:

STRØMSBU

Fredensvei 5-7

FUHR

Storgaten 60-62

EGRA

Dybedalsveien 9

KONFLIKTLØSNING

1. Ha en positiv innstilling idet du møter konflikten. Dette skal vi finne en løsning på, ikke vær oppgitt/negativ/irritert før du begynner konfliktløsningen!
2. Vær nøytral i din tilnærming. Ikke ta parti, eller "regn med" at det var den enes skyld!
3. La barna fortelle historien og lytt til begge barnas versjon uten å komme med egne "fasitsvar".
4. La barna fortelle om følelsene sine, der dette er naturlig. Viktig at barna lærer å sette ord på følelsene sine i et tidlig stadium!
5. La barna bestemme hva som blir løsningen på konflikten. Pass på at begge partene er enige i denne løsningen!
6. La barna få bruke tid til å tenke ut en løsning. Noen er ikke vant til dette, og trenger tid for å finne forslag til løsninger!
7. Ikke godta "unnskyld" som en lettvint måte å være ferdig med konflikten på. "Unnskyld" betyr så lite, når de ikke mener det!
8. Oppmuntre barna til å finne alternativer, hva de kan gjøre neste gang de havner i lignende situasjon. Handler om å gi barna verktøy til å løse konflikter på!

9. Unngå bruk av ”nei” og ”ikke”. Blir ofte overbrukt, spar de heller til en gang du virkelig trenger det!

10. Still spørsmål til barna i stedet for å komme med svarene. Det er barna som skal lære å løse konflikter, ikke du!

Sted og dato:

Underskrift: